

Skóleysi fríggjarin í Kvívík

Kvívikingar eru nú aftur uppá spæl! Ikki við bólt-spæli, sum annars er í so høgum meti, men við sjónleiki. Og har liggja teir í lotuni fleiri báts-longdir framman fyri allar aðrar. Teir verða ikki tiknir í ár, sum nú gongur!

Hetta fólkið í Kvívík, sum onnur dagliga »siggja niðura« úr bilum og bussum, er nakað fyri seg. Tað letur seg ikki ørkymla av meldrinum uttanum. Hevur ongan-tíð latið seg taka av fót-um av rorslum og hug-sjónum uttanfrá. Men tað stendur heldur ikki fast upp undir hendur í gamlari bygdamentan, ið stinkar av livur og tál. Tað hevur altíð dugað at tikið til sín — eftir tørv og førumuni. Gróðursetur og hjúklar um feroyska vøksturin samtíðis. Tiltiknir røkt-ingarmenn, ið bara sleppa tí upp, sum spakt og hagfast er. Kullan man vera gott andaligt feitiendi eisini, tí lærar-ar og prestar, sum eina-ferð eru sleptir í hana, verða gangandi og trakkast ikki eftir at

sleppa burtur aftur haðani.

Ein úr hesi mætu prestbygd er Aksel Tór-garð. Ein arbeiddsond, ið skrivað hevur og tytt túsundtals bókasíður, eisini av sjónleikum — sjálvur ein gjørdur sjón-leikari! Sumt er útgivið. Nú ein dagin kom týðing hansara av sjónleikinum »Kerligheit men ongar hosur« eftir Johan Her-man Wessel. Men kví-vikingar høvdu longu lisið handritið tíðliga í heyst og gjørt av at fáa leikin á pall í Glæmuni skjótast gjørligt! Máf tók væl undir við hesi ætlan og visti á Ulla Ryum sum leikstjóra. Hon er jú úr leikum tik-in, søu vit í uppsetingini av »Antigone«, sum hon snildisliga sneiddi eftir sinum høvdi. Tað sama við hesum, sum kortini er heilt órvisi leikur. Og so hevur hon so nógv gott og gagnligt at læra okkum í aðrar mátar eis-ini.

Í sjónleiki sum í aðrari list gaida vissar reglur, ið skulu haldast. Tá ið Wessel skrivaði henda leikin fyri meira enn 200

árum síðani, vóru leik-reglurnar nógv fleiri, hartil flektar og fjákrar í okkara eygum. Í hvørj-um harmaleiki skuldi t.d. vera ein manshetja og ein konufólkahetja. Tey leikandi gjørdur nógv burtur úr sær, tal-aðu upp á vers og tað leingi, við undarligum lótum og ónatúrligum atburði. Hesum gjørdur Wessel og aðrir samtíðar skemtarar gjøldur burt-urúr. Hetta má nútíðar áskoðarin eisini hava í huga, tá ið hann fer til Kvívikar at siggja hend-an góða leik.

Vit vóru til fyrstu framförsluna leygar-kvöldið 9. november. Og har var bæði stuttligt og hugnaligt! Eg skal ikki avdúka, hvussu Ulla borðreiðir hendan gamla leikin. Men tað er hegnisliga funnið uppá! Og so hevur hon — sam-an við kvívikingum — fingið lagað hendan norsk-danska leikin so-leiðis til, at hann hóskar til framförslu í Føroyum á okkara døgum! Tað hevði eg forsvorið! Tað ger leikin uppáftur stuttligari.

sjónleikaummæli

Sum í tíðar »harmaleikum«, og sum vit kenna tað í táttaskaldskapinum, verður okkurt, ið einki hevur uppá seg, gjørt til eitt stór-mál. Tá ið vanlig fólk royna seg sum mæteri enn tey eru, taka stóran til og brúka fin orð og hábærsligar lótir í ger-andismálum, verða tey láturlig. Tað »syrgiliga« í hesum leiki er tað, at drongurin, ið giftast skal, eigur ikki hosur upp á beinini! Burtur úr hesum fekk skelmurin Wessel ein leik, sum hevur stuttleikað fólk í meira enn 200 ár!

Og ólukkusaliga stuttligt er at siggja hendan leikin, sum Axel, Ulla og hinir kvívikingarnir á og uttan um pallin høvdu fingið at riggað so væl frá fyrstu løtu!

Pallurin er einfaldur, opin og mitt í salinum, so at áskoðarnir sita sum í hálvklingru uttan-um. Øll siggja og hoyra lika væl. Tað er sum

vant Regin Patursson, ið hevur staðið fyri øllum tí. Hann hevur hendurnar til tað. Búnarnir, ljós og ljóð hóska væl til. Og tað sum var av útgerð. Tó undraði tað meg, at ein kondisúkkla, sum aldri kom til nýtslu, varð standandi inni á pallinum. Kavarabúnin og fitjurnar vóru nógv mikið í hesum føri.

Tað sást, at har hevði verið døgliga arbeiðt av leikstjóra og hjálpar-fólki, og av leikarum ikki minst. Tey bæði Björg Jensen, sum tann gift-ingarfúsa Greta, og Tóri í Hoyvik, sum tann neyðar skræddarin, havi eg ongantið sæð betur á palli. Tey skulu upplivast! Har var eingin kinkur á hjá nokrum heldur. Tey sýndu øll gávar og hegni í góðum spæli: Uni Magnussen, sum tann forsmáddi fríggjarin, Gundur Mortensen, sum vinmaður hansara, Anna Petersen, sum vinkona Gretu og Ásbjörg Jorg-

ensen, ið bæði var leikari og teskari í senn! Og tann fitta Mari, »ið spælir á floytu«, sum tað stendur í skránni. Hon spældi einastandandi væl og sannferandi!

Inn imillum verður sungið og tað eru lög, sum øll duga. Og niður-lagið til seinasta sangin hevur ongantið verið so aktuelt sum júst nú: »Jú orari, tess betri!«

Takk kvívikingar fyri hendan stuttleikan, tit góvu okkum! Teimum, sum enn ikki hava verið og sæð leikin, ráði eg til at fara við opnum sinni. Stuttleikin sigur ikki so litið um mannalyndið til allar tíðir — og er góður fyri heilsuna!

Sverri Egholm

